

zaaknummer 2010T197

Datum beslissing: 12 januari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], aangenomen wordt dat hij is overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [datum] lid van de Congregatie der Broeders van Liefde, onder de
naam [naam].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 september 2011. Op 26 oktober 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], regionale overste van de Congregatie.

Op 15 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. S.S. van Gijn. Namens de Congregatie zijn verschenen [overste] en broeder [naam]. Betrokkenen hebben hun standpunt ter zitting toegelicht.

2. De klacht

2.1 Aangezien de ouders van klager gescheiden waren en zijn moeder manisch depressief was, werden alle kinderen uit het gezin van klager op een internaat geplaatst. Klager heeft van 1 september 1960 tot en met 12 augustus 1963 in de 4^e, 5^e en 6^e klas van de lagere school intern op [instelling] te [plaats] gezeten. Aangeklaagde werkte op [instelling] van [datum] tot aan zijn uittreding op [datum].

2.2 Als 10 jarig kind zong klager in de winter van 1961 een liedje op de cour van [instelling]. Het liedje was een variant van het liedje dat hij van zijn zus had geleerd, en luidde als volgt: "Al sta je in je onderbroek, het broedertje kijkt dan om de hoek". Aangeklaagde - door de

kinderen [naam] genoemd - hoorde klager dit liedje zingen en gebood hem zijn bril af te doen, waarna aangeklaagde hem hard in het gezicht sloeg.
Enige tijd na dit incident, begon het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

2.3 In het begin van de jaren 60 mochten de kinderen in de weekenden veelal naar huis. Aangezien klagers ouderlijk huis in [plaats] was gevestigd, was dit voor hem en een vriendje helaas niet wekelijks mogelijk. Het feit dat het internaat daardoor in de weekenden nagenoeg leeg was, gaf aangeklaagde vrij spel om klager seksueel te misbruiken. Aangeklaagde nam klager veelal mee naar een leeg klaslokaal waarop klager aangeklaagde diende af te trekken. Aangeklaagde kwam daarbij klaar, hetgeen klager destijds niet kon plaatsen omdat hij nog niets wist van seksualiteit. Aangeklaagde bezwoer klager dat hij tegen niemand hierover iets mocht zeggen, want anders mocht hij voor straf helemaal niet meer naar huis. Klager ging al zo weinig naar huis, en ervoer deze opmerkingen als een regelrecht dreigement. Aangeklaagde dreigde met opmerkingen als: "als je moeder dit te weten komt...?" Na een jaar van verplicht masturberen van aangeklaagde, komt klager te weten dat ook andere jongens op de zelfde wijze worden misbruikt door aangeklaagde. Men sprak er onderling niet over uit schaamte, maar men wist het.

2.4 Het misbruik van klager had steeds plaats in de weekenden en heeft in totaal twee jaren geduurd tot het moment dat klager naar een ander internaat ging omdat hij doubleerde in de 6^e klas.

2.5 In 1964 keerde klager voor een partijtje voetbal nog een keer terug naar [instelling]. Toen hoorde hij dat iedereen wist dat [aangeklaagde] jongens seksueel misbruikte. Tijdens een reünie in mei 2009 praatte iedereen over broeder [aangeklaagde]. Inmiddels is ook een lotgenoten groep [instelling] opgericht.

2.6 Toen in de jaren '70 en '80 seksueel misbruik binnen het gezin in de publiciteit kwamen, heeft hij tegen zijn moeder gezegd dat hij dat ook allemaal had meegemaakt. Zijn moeder antwoordde dat dat niet waar kon zijn want dan had zij het geweten. Om problemen te voorkomen, ging klager een discussie hierover uit de weg.

Klager geeft aan dat het seksueel misbruik hem in zijn leven geremd heeft in het aangaan van een (seksuele) relatie. Hij is in zekere zin bang en zenuwachtig voor lichamelijk contact. Hij heeft zich lange tijd minderwaardig gevoeld, zich secundair opgesteld en zich weggecijferd. Hij realiseert zich nu dat het voor hem van grote waarde zou zijn geweest indien hij wel een veilige internaat omgeving zou hebben gehad, te meer daar zijn toenmalige thuissituatie niet die gewenste veiligheid kon bieden. Klager geeft aan dat hij niet goed kan omgaan met gezag en met situaties waarin mensen in hiërarchie boven hem staan.

2.7. Klager beoogt emotionele genoegdoening te krijgen. Hij wil dat zijn klacht erkend wordt en dat de Congregatie haar excuses aanbiedt voor hetgeen is voorgevallen. Hij pleit ervoor dat seksueel misbruik niet wordt gebagatelliseerd of wordt weggemoffeld. Hij heeft de klacht ook ingediend met het oog op andere leerlingen die ook zijn misbruikt op [instelling].

3. Het verweer

[Overste] gaat er van uit dat aangeklaagde is overleden. Een van de medebroeders, [naam], heeft dat verklaard. Aangeklaagde kan derhalve geen weerwoord geven. [Overste] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de periode dat aangeklaagde werkzaam was binnen de Congregatie. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden

voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wel is bekend (zie klacht onder nummer 2010T034(1)) dat [aangeklaagde] beschuldigd is van fysiek geweld jegens een leerling.

4. De beoordeling

4.1. Allereerst merkt de Klachtencommissie op dat zij als vaststaand aanneemt dat [aangeklaagde] is overleden, gelet op de daarover ter zitting door klager en [overste] afgelegde verklaringen.

4.2. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure) zoals deze van toepassing was bij het indienen van de onderhavige klacht. Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht en authentiek overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. Wel is ter zitting gebleken dat er door oud-leerlingen m.b.t. gebeurtenissen op [instelling] een 'lotgenotengroep [instelling]' is opgericht. [Overste] heeft ter zitting toegezegd dat indien uit gesprekken met deze lotgenoten naar voren komt dat [aangeklaagde] in verband kan worden gebracht met nog een klacht aangaande seksueel misbruik, [overste] dat onverkort zal melden aan de Klachtencommissie. De klachtencommissie wijst er op dat klager op grond van nieuw verkregen informatie een verzoek om herziening van het advies kan indienen.

4.6. De Klachtencommissie realiseert zich dat het voor klager teleurstellend is, maar zij kan gelet op bovenstaande overwegingen niet anders dan vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 12 januari 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.